

Handläggare
Emmelie Rova

Datum
2015-02-06
Rev 2015-02-26

Diarienummer

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Särskilda behov av ledsagare vid färdtjänstresor

Förslag till beslut

Gatu- och samhällsmiljönämnden föreslås besluta

att färdtjänstresenärer som har behov av ledsagare vid omedelbar anslutning till bilresan ska beviljas ledsagare.

Sammanfattning

Det förekommer flertalet ansökningar där personer som ansöker om ledsagare vid färdtjänstresor inte har behov under själva bilresan, men i direkt anslutning till resan. Enligt lagen är kommunen endast skyldig att ta hänsyn till behovet under själva bilresan, men det finns utrymme för kommunen att vara mer generös än vad lagen kräver. Vi föreslår därför att nämnden öppnar upp för en mer ändamålsenlig tillämpning av riktlinjerna där personer som i direkt anslutning till resan har behov av ledsagare ska beviljas ledsagare.

Exempel: att färdtjänstresenären är helt rullstolsburen och inte kan framföra sin rullstol själv, eller att färdtjänstresenären är blind och inte kan orientera sig på okända platser.

Ärendet

Bakgrund

Den som har ett varaktigt funktionshinder som innebär att personen har väsentliga svårigheter att förflytta sig eller att resa med allmänna kommunikationer har rätt till färdtjänst. Den som behöver ha med sig en ledsagare för att genomföra resan har rätt att ta med sig en ledsagare utan extra kostnad vid sina färdtjänstresor.

Tidigare har Uppsala kommun tillämpat fri ledsagare till alla färdtjänstresenärer, vilket man nu har ändrat i samband med driftstarten av den nya trafikcentralen. Sedan den 12 januari

2015 måste en färdtjänstresenär som vill ta med en ledsagare på resan ansöka om ett särskilt tillstånd för detta. Om den färdtjänstberättigade inte får tillstånd till ledsagare blir personen tvungen att åka ensam eller betala dubbelt så mycket i egenavgift för att få ta med sig en medresenär.

Tillståndsgivning

Enligt 8 § lag (1997:736) om färdtjänst har den som behöver en ledsagare under sin färdtjänstresa rätt att ta med en ledsagare. Behovet av ledsagare vara knutet till själva resan och inte till t.ex. vistelsen vid resmålet (se prop. 1996/97:115 s. 78 f.). Det krävs även att dessa behov inte ska kunna ges av transportföretaget eller chauffören.

I Uppsala kommuns regler för tillståndsgivning för färdtjänst under avsnitt 1.7 framgår att Uppsala kommuns regler är desamma som i lagen om färdtjänst, d.v.s. att ledsagare beviljas för behov som finns under själva resan.

Konsekvenser

I praktiken innebär dessa krav att man vid bedömningen bara tar hänsyn till vad personen har för behov av hjälp under själva bilresan. Behov under resan som kan ge rätt till ledsagare kan till exempel vara svårare demens, epilepsi, utvecklingsstörning etc. Det som händer utanför bilen omfattas inte av färdtjänsten, varken i tillståndet eller i själva utförandet. Detta innebär att väldigt många av de som idag är färdtjänstberättigade i Uppsala kommun inte är berättigade ledsagare eftersom de bara har behov av ledsagning vid resmålet.

Uppsala kommun erbjuder hjälp till och från fordonet på resmålet på kundens begäran. De som är berättigade färdtjänst har ofta behov av hjälp även utanför bilen, t.ex. att bära matkassar. Detta ingår inte i färdtjänsten, utan det är upp till den enskilde att i så fall lösa transport av matvaror på annat sätt, t.ex. hjälp av anhörig eller hemtjänst. Den som inte har tillstånd till ledsagare men ändå vill resa med färdtjänst och ta med sällskap har möjlighet att beställa en egen bil och betala en högre avgift.

I vissa fall är dock behovet mycket större än att bara bära hem maten. Många färdtjänstresenärer är beroende av hemtjänst, anhörig eller annan ledsagare för att de över huvud taget inte klarar av att vistas ensamma på resmålet. De situationer som åsyftas är personer som har lättare demens, är rullstolsburna och inte kan köra sin rullstol själv eller blinda och inte kan orientera sig på resmålet. I sådana fall är det uppenbart att ett färdtjänstillstånd utan ledsagare är ganska meningslöst för dem. De har förstås möjlighet att beställa egen bil genom färdtjänsten och då ta med sig en medresenär, men detta blir dubbelt så dyrt för dem än om de skulle ha tillstånd att medföra ledsagare. I dessa fall anser vi att Uppsala kommuns riktlinjer bör tolkas så att de ger färdtjänstresenären rätt till ledsagare.

Nämnden föreslår besluta att formuleringen ”under själva resan” även ska gälla behov som finns i omedelbar anslutning till bilresan.

Stadsbyggnadsförvaltningen

Josefine Åhrman
tf. Färdtjänstchef